

bejde, der er udført på forfatningens grund, i mange henseender er præget af ufuldkommenhed, tør vi dog sige, at folkestyret er blevet dybt rodfæstet i dette land. Den første rigsdags mænd så rigtigt. Det kan hælde her som andre steder, i kølvandet efter en krig, at antidemokratiske tendenser viser sig, ofte maskeret med demokratiets ord og symboler. Disse tendenser vil først og fremmest blive holdt i ave af folket selv, gennem de påvirkninger, der udgår fra menneske til menneske. Det gælder nu som før, at de to midler, der virker stærkest, er det klare argument og det personlige eksempel. Der udgår en stille magt fra den personlighed, der i sit liv har vist, at ånd og frihed, frihed og sandhed hører sammen. Men hertil kommer så den indflydelse, som vi i denne rigsdag kan øve i kraft af et lovgivningsarbejde, der søger at øve ret og skel. Her står rigsdagen forrest under ansvaret, men ikke alene. I samarbejde med titusinder af politiske tillidsmænd landet over, i samarbejde med hundredtusinder af bevidste vælgere skal lovene formes og prøves. Og skulle det hælde endnu en gang, at folkestyret udefra blev udsat for vold, vil det sikkert også endnu en gang vise sig, at mange af de mennesker, der til daglig passer deres stille dont, vil være de sande helte, ukuelige i modstand overfor undertrykkelse.

Hvad fremtiden angår, ja, mon ikke jeg har ret, når jeg siger, at partierne i denne sal, hvert parti udfra *sin* ide og *sine* synsmåder, tilstræber en social harmoni, der for alvor kan samle folket til en fri og levende helhed. Stående her på tærsklen til et nyt århundrede i rigsdagens historie vil jeg udtale det håb, at det må lykkes at gennemføre det store mål, der hedder social retfærdighed.

I det fortsatte arbejde vil det være af betydning, om rigsdagen altid kan finde de arbejdsformer, der er de mest hensigtsmæssige. Den „forretningsorden“, der blev vedtaget for 100 år siden, er for væsentlige punkters vedkommende bevaret til i dag, og selvom den parlamentariske tradition ikke skal underkendes, er det dog utvivlsomt nødvendigt, at vore arbejdsformer bliver moderniseret.